

Tiryaki Hasan Paşa

Kaniye müdafaasıyla meşhur mücâhid Osmanlı kumandanı. Doğum yeri ve târihi kesin olarak bilinmemektedir. Tiryâki Hasan Paşa, 1600 yılında sadrâzam İbrâhim Paşa tarafından fethedilen ve beylerbeylik yapılan meşhur Kaniye kalesi idaresine verildi. Emrine yirmi bölük sekban (atlı) ile üç bin muhafız asker, cephane ve mühimmat bırakıldı.

Kaniye'nin Osmanlıların eline geçmesini bir türlü hazmedemeyen Avusturyalılar ve müttefikleri, 1601 yılında kaleyi geri almak için elli bin kişilik bir kuvvetle muhasara ettiler. Tiryâki Hasan Paşa, 85 gün müddetle büyük sıkıntılara göğüs gererek, târihte eşine ender rastlanan bir kahramanlık örneği gösterdi. Düşmanın hücumlarını kırıp onları kahretti. Sonunda yaptığı bir huruç harekâtıyla haçlı ordusunu hezimete uğrattı.

Zaferden sonra gözyaşları içerisinde kıldığı iki rek'at namaz sonrasında askerlerine; muzafferiyetin; sabır, sebat, birlikte hareket ve başındaki kumandana itaat gibi dört temel esâsa dayandığını bildirdi. Sultan üçüncü Mehmed Han (1596-1603), Avusturya ve müttefiklerinin (İtalya, İspanya, Papalık, Fransa, Macaristan) hezîmetiyle netîcelenen bu zafer haberine çok sevindi. İstanbul'da şenlikler yapılmasını emretti. Hasan Paşa'ya vezir rütbesi (mareşallik) verip, haslar, murassa kılıç, muhteşem şekilde donatılmış üç hilalli sancak ve bir de hatt-ı hümâyûn gönderdi. Bu hatt-ı hümâyûnda Hasan Paşa'yı; "Berhudar olasın, sana vezâret verdim ve senin ile mahsur olan asker kullarım ki manen oğullarımdır, yüzleri ak ola, makbûl-i hümâyûnum olmuştur. Cümleyi Hak teâlâ hazretlerine ısmarladım" diye medh ü sena etti.

Göz yaşları ile Pâdişâh'ın fermanını okuyan Tiryâki Hasan Paşa; "Kaniye müdâfaası gibi küçük hizmetlere de vezirlik verilmeye, pâdişâh mektubu yazılmaya başlandı. Bizim gençliğimizde böyle küçük hizmetlere vezirlik verilmez, pâdişâh mektubu yazılmazdı. Biz ne idik neye kaldık diye ağlıyorum" diyordu.

Tiryâki Hasan Paşa, zekî, dürüst mizaçlı ve tedbirli idi. Vazifeye bağlılığı ve askerî dehâsı ile tanındı. İşlerindeki titizlik ve ehliyetinden dolayı kendisine "Tiryâki" nisbesi verilmiştir. İlme büyük değer verip âlimleri sever ve himaye ederdi.

Kaynak: Osmanlı Tarihi Ansiklopedisi / 6.Cild